

DATOS IDENTIFICATIVOS

Biología: Solo, medio acuático e clima

Materia	Biología: Solo, medio acuático e clima			
Código	V02G030V01201			
Titulación	Grao en Biología			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Biología vexetal e ciencias do solo Ecoloxía e bioloxía animal Física aplicada			
Coordinador/a	Andrade Couce, Maria Luisa			
Profesorado	Andrade Couce, Maria Luisa Arenas Lago, Daniel Asensio Fandiño, Verónica Benito Rueda, Maria Elena Cerqueira Cancelo, Beatriz Marañón Sainz, Emilio Peon Fernandez, Jaime Francisco			
Correo-e	mandrade@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Atmosfera e clima. Medio acuático. Solo: composición, organización, propiedades e tipos.			

Competencias de titulación

Código	
A12	Catalogar, cartografiar, avaliar, conservar, restaurar e administrar recursos naturais e biolóxicos
A13	Avaliar os impactos ambientais. Diagnosticar e solucionar problemas ambientais
A15	Describir, analizar, avaliar e planificar o medio físico. Interpretar a paisaxe
A19	Identificar, xerir e comunicar riscos agroalimentarios e ambientais
A25	Obter información, desenvolver experimentos, e interpretar os resultados
A31	Coñecer e manexar instrumentación científico-técnica
A32	Capacidade para coñecer e manexar os conceptos e a terminoloxía propios ou específicos
A33	Capacidade para comprender a proxección social da bioloxía

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Comprender as propiedades do medio físico que soportan a vida dun modo integrado.	A15
- Adquirir os coñecementos básicos sobre o medio edáfico, acuático, atmosférico e o clima, así como a súa transcendencia en Biología.	A15
- Comprender os conceptos de cambio global e cambio climático.	A19
- Catalogar, cartografiar, avaliar, conservar, restaurar e xestionar recursos naturais.	A12
- Diagnosticar problemas ambientais.	A13
- Describir, analizar e avaliar o medio edáfico, atmosférico e acuático.	A15
- Coñecer e manexar instrumentación científico-técnica.	A31
- Manexar a terminoloxía e conceptos inherentes ao medio edáfico, acuático, atmosférico e clima.	A32
- Comprender a proxección social do medio edáfico, acuático, atmosférico e clima, así como a súa importancia no ámbito profesional do biólogo.	A33
- Obter información, desenvolver experimentos, e interpretar os resultados.	A25

Contidos	
Tema	
CLASES TEÓRICAS	CLASES TEÓRICAS
I.- INTRODUCCIÓN:	Tema 1.- A Terra como sistema biofísico. Relacións entre os subsistemas terrestres.
IV.- SOLO:	Tema 7.- O solo como recurso ambiental. Funcións do solo. Tema 8.- Edafoxénese: factores e procesos de formación. Tema 9.- Composición e organización do solo. Tema 10.- Propiedades do solo. Tema 11.- Tipoloxía de solos.
III.- MEDIO ACUÁTICO:	Tema 4.- Recursos hídricos. Tema 5.- Factores físico-químicos do medio acuático. Tema 6.- Ambientes acuáticos: continentais e mariños.
II.- ATMOSFERA E CLIMA:	Tema 2.- Clima, climatoloxía e meteoroloxía. Tema 3.- Elementos e factores do clima.
V.- MEDIO FÍSICO E CAMBIO GLOBAL:	Tema 12.- O solo como recurso non renovable. Degradación e conservación do solo. Tema 13.- Cambio global e auga.
CLASES PRÁCTICAS: Estudo climático dunha zona e análise das características e propiedades dos solos. Balances hídricos:	1.- Descrición de solos no campo e métodos de mostraxe. 2.- Caracterización de solos: composición e propiedades. 3.- Recollida de datos climáticos: caracterización e clasificación climática. 4.- Balances hídricos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	40	60
Prácticas de laboratorio	18	9	27
Seminarios	2	22	24
Titoría en grupo	3	21	24
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	5	5
Probas de resposta curta	1	0	1
Informes/memorias de prácticas	0	8	8
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Explicación de fundamentos teóricos
Prácticas de laboratorio	Estudo climático dunha zona e análise das características e propiedades dos solos. Balances hídricos.
Seminarios	Interpretación e avaliación dos datos obtidos nas sesións de prácticas. Presentación e organización do traballo: estudo climático e edáfico dunha zona.
Titoría en grupo	(*) Orientación y resolución de dudas sobre el trabajo de prácticas a desarrollar por los alumnos. Orientación y resolución de dudas sobre las actividades propuestas a lo largo del curso y sobre los conceptos teóricos de la materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	- Orientación e resolución de dúbidas sobre o traballo de prácticas a realizar polos alumnos. - Orientación e resolución de dúbidas sobre as actividades propostas ao longo do curso e sobre os conceptos teóricos da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	- Orientación e resolución de dúbidas sobre o traballo de prácticas a realizar polos alumnos. - Orientación e resolución de dúbidas sobre as actividades propostas ao longo do curso e sobre os conceptos teóricos da materia.

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	- Orientación e resolución de dúbidas sobre o traballo de prácticas a realizar polos alumnos. - Orientación e resolución de dúbidas sobre as actividades propostas ao longo do curso e sobre os conceptos teóricos da materia.
Titoría en grupo	- Orientación e resolución de dúbidas sobre o traballo de prácticas a realizar polos alumnos. - Orientación e resolución de dúbidas sobre as actividades propostas ao longo do curso e sobre os conceptos teóricos da materia.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	(*) Trabajo práctico: Es obligatoria la asistencia a todas y cada una de las clases prácticas y la presentación de la memoria correspondiente e las prácticas realizadas en laboratorio, campo y gabinete. Este apartado se valora junto con la memoria	0
Titoría en grupo	(*) resolución de dudas realización de ejercicios tipo, , etc. .	0
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	(*) Periódicamente se entregarán a los alumnos, ejercicios y preguntas para que los resuelva y entregue al profesor en un plazo prefijado	15
Probas de resposta curta	Pregunta curta de conceptos teóricos e integración.	40
Informes/memorias de prácticas	Memoria das prácticas realizadas no laboratorio, campo e gabinete.	25
Probas de tipo test	(*)Prueba parcial corta con test de respuesta única razonan do la respuesta elegida,	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

As cualificacións obtidas nos traballos prácticos manteranse na convocatoria extraordinaria, na cal unicamente se realizará o exame escrito, na data establecida polo Centro. Os criterios de valoración serán os mesmos que para a primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Biología: Técnicas básicas de campo e teledetección/V02G030V01202
 Biología: Técnicas básicas de laboratorio/V02G030V01203
 Análise e diagnóstico agroalimentario/V02G030V01901
 Xestión e conservación de espazos/V02G030V01910
 Contaminación/V02G030V01906